

Broddelen als onbegrepen stoornis

door INA EGGINK

AMSTERDAM – Als minister-president Jan Peter Balkenende het over de 'koonke familie' heeft, wordt hij meestal wel begrepen door de context waarin hij deze aanduiding voor de koninklijke familie gebruikt. Als logopedist Coen Winkelman voordoet hoe de premier spreekt, is er geen woord van te begrijpen. Dat heet nu 'broddelen', een spraakstoornis die vaker voorkomt dan stotteren en er makkelijk mee wordt verward.

Coen Winkelman schreef er samen met zijn collega Yvonne van Zaalen een informatief boek voor de beroepsgroep van logopedisten over met als doel handvatten aan te reiken voor de behandeling van deze vaak onbegrepen stoornis.

Maar Winkelman wil meer: „Op lerarenopleidingen wordt vaak geen enkele aandacht meer gegeven aan de manier van spreken voor de klas. Ook ik ben op verschillende opleidingen 'wegbezuinigd'. En dat is jammer, want met een goede manier van praten heeft een docent veel meer overwicht op een klas.”

Een goede definitie van broddelen is nog niet zo makkelijk te geven, zo staat in het werk van Winkelman en Van Zaalen te lezen. Voordat Van

Zaalen in 2008 een Nederlandse definitie formuleerde bij het ontwikkelen van een wereldwijde consensus over broddeldiagnostiek en -therapie zijn zeker negentien verschillende definities van dit fenomeen terug te vinden in de literatuur over spraakstoornissen. Hier houden we het bij de laatste versie: 'Broddelen is

een vorm van niet-vloeiend spreken waarin de spreker onvoldoende in staat is zijn spreektempo aan te passen aan de spraakmotorische en/of linguïstische eisen van het moment.”

Belangrijkste kenmerk is een te hoge articulatiesnelheid, maar Winkelman haast zich te zeggen dat snel spreken niet per definitie verkeerd is. Hij neemt als voorbeeld Wouter Bos. „Hij spreekt erg snel, net als de mispresident”, grapt Winkelman, „maar een belangrijk verschil is dat Bos regelmatig pauzes inlast en met meer melodie spreekt, waardoor hij de aandacht van de

luisteraar vasthoudt en de boodschap veel beter overbrengt.”

Een ander voorbeeld staat te lezen in het Broddelboek van de twee spraak- en taaltherapeuten: 'Ook inn rusgtempo mtpauzes wor dwoorde onduik garticleerd'.

Symptomen

Een tweede kenmerk is dat de broddelende spreker zich niet bewust is van de beschreven symptomen. Een illustratie van een 23-jarige biologiestudent: 'Ik was enkele weken geleden in de kroeg. Daar ontmoette ik mijn nieuwe schoon-

zus. Ik heb twee biertjes gedronken en heel gezellig met haar staan praten. Ik heb een geweldige avond gehad. Een aantal dagen later zag ik haar weer. Ze zei tegen mij: Goh, wat had jij veel gedronken, hè? Ik heb geen woord verstaan van wat je mij hebt verteld, grappig hè. Ik stond perplex. Mijn wereld stortte in. Ik dacht echt dat ze me begrepen had.'

Bewustwording van de manier van spreken is dan ook één van de onderdelen van de therapie zodat de broddelaar op termijn zijn eigen struikelblokken leert herkennen en kan verbeteren.

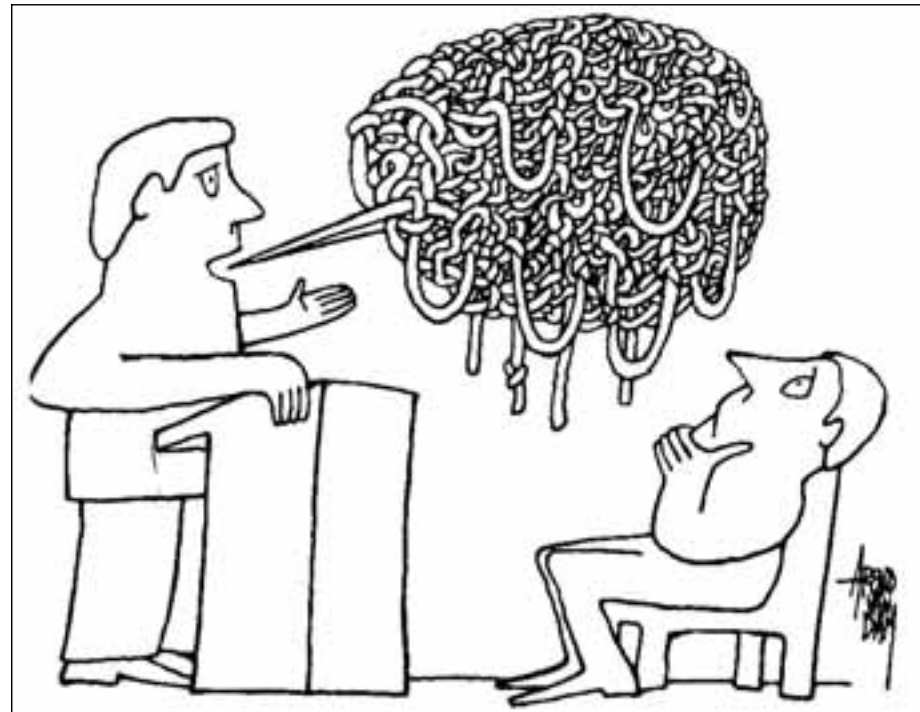
Winkelman wijst er tot slot op dat broddel-symptomen in de beste kringen voorkomen, zoals blijkt uit het voorbeeld van de eerder genoemde Jan Peter Balkenende. „Maar ook managers van grote bedrijven verbazen zich er vaak over dat hun boodschap zo slecht begrepen wordt. Een training in een betere manier van spreken kan een wereld van verschil betekenen. Dat geldt overigens ook voor bijvoorbeeld nieuwslezers op televisie of meteorologen die het weerbericht brengen. Nog onlangs zag ik het RTL-nieuws.

■ **Maak daar maar eens chocola van.**

BRON: 'BRODDELEN'

Na afloop had ik geen idee wat voor weer het zou worden. 'En in het weekeinde wordt het...' Later begreep ik dat het 'wat

kouder' zou worden. De betrokken weerman liet de twee belangrijkste woorden wegzakken waardoor de boodschap totaal niet overkwam. Tja, dat kan toch niet de bedoeling zijn van het nieuws op televisie.”

Wetenschap

wetenschap@telegraaf.nl